

Південне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Одеса)

Сектор судової роботи та
міжнародного співробітництва
у Херсонській області відділу
судової роботи та міжнародної
правової допомоги

Оформлення та процедура розгляду заяви про сприяння поверненню дитини з іноземної держави та заяви про забезпечення реалізації права доступу до дитини в іноземній державі відповідно до Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей 1980 року

Межі застосування Конвенції:

- заявником є фізична або юридична особа, яка має право на опіку (піклування) над дитиною.
- для України Стороною Конвенції вважається тільки та держава, що визнала приєднання України до Конвенції або приєднання якої до Конвенції визнано Україною відповідно до статті 38 Конвенції.
- Конвенція застосовується до будь-якої дитини, яка не досягла 16 років, і яка постійно проживає в Договірній державі безпосередньо перед вчиненням порушення.

Вимоги до заяви про сприяння поверненню дитини та заяви про забезпечення реалізації права доступу до дитини:

- заповнення відповідної заяви за встановленою формою, згідно додатку №1 або 2 до постанови Кабінету Міністрів України «Про виконання на території України Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей» від 10 липня 2006 року за № 952 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/952-2006-n>);
- відповідна заява повинна містити інформацію про особу заявника, особу дитини і про особу того, хто підозрюється в переміщенні або утримуванні дитини, якщо можливо, дату народження дитини, підстави, на яких заявник вимагає повернення дитини;
- відповідна заява повинна містити всю відому заявникові інформацію, яка може допомогти у встановленні місцезнаходження дитини і вирішенні питання щодо повернення її заявникові та реалізації права доступу до дитини;
- до зазначених заяв додаються документи, в яких міститься інформація, що стосується порушеного питання (засвідчена копія рішення або угоди щодо встановлення опіки (піклування) чи щодо права заявника на спілкування з дитиною; витяг з нормативно-правових актів з відповідних питань та/або обґрунтоване посилання на відповідні норми; документи, що підтверджують факт постійного проживання дитини в Україні; довіреність заявника), та їх засвідчений переклад на офіційну мову держави, в якій імовірно перебуває дитина, або англійську чи французьку мову.

"Право піклування"

- охоплює права, пов'язані з піклуванням будь-якої особи про дитину, зокрема, право визначати місце проживання дитини

"Право доступу"

- включає право спілкуватися з дитиною, у тому числі переміщувати дитину на обмежений час у місце інше, ніж місце її постійного проживання

Куди звертатися з відповідною заявою?

Міністерство юстиції України

- 01001 м.Київ, вул.Городецького, 13
- +38 (044) 364-23-93 – call-центр (багатоканальний)
- факс: +38 (044) 271-17-83
- e-mail: callcentre@minjust.gov.ua; themis@minjust.gov.ua

Центральний орган будь-якої іншої держави, що є Стороною Конвенції

- контакти містяться на офіційних сайтах центрального органу відповідної держави.
- контакти центральних органів держав учасниць Конвенції містяться на офіційному веб-сайті Гаазької конференції з міжнародного приватного права за посиланням: <https://www.hcch.net/en/states/hcch-members>

Під час розгляду заяви про сприяння поверненню дитини до України Міністерство юстиції України:

звертається до Адміністрації Держприкордонслужби на підставі довіреності заявника із запитом щодо надання інформації про перетинання дитиною державного кордону

звертається до Національного центрального бюро Інтерполу з метою встановлення місцезнаходження дитини за кордоном

перевіряє правильність заповнення та обґрунтованість заяви і наявність необхідних документів, що додаються до неї

надсилає заяву разом з пакетом необхідних документів центральному органу іноземної держави

сприяє одержанню на запит центрального органу іноземної держави додаткової інформації від заявника та/або заявником документів, передбачених статтею 15 Конвенції

у разі винесення іноземним компетентним органом рішення про відмову в поверненні дитини повідомляє заявнику дату його винесення і надсилає заявнику копію такого рішення, а також вживає заходів до отримання від центрального органу іноземної держави відомостей про порядок і строки оскарження рішення

інформує центральний орган іноземної держави про відкликання заяви у разі відмови заявника від вимог щодо повернення дитини

звертається до МЗС з метою залучення закордонної дипломатичної установи України для вжиття заходів до захисту прав дитини, яка є громадянкою України, якщо вона перебуває на території консульського округу, до прийняття рішення про задоволення заяви про повернення дитини; узгодження із заявником, якщо він перебуває на території консульського округу, та центральним органом іноземної держави організаційних питань, пов'язаних з поверненням дитини

У разі надходження повідомлення про задоволення іноземним компетентним органом заяви Мін'юст з метою повернення дитини:

інформує заявника про прийняте рішення та заходи, що повинні бути вжиті заявником для забезпечення повернення дитини в Україну на підставі інформації центрального органу іноземної держави;

на прохання заявника звертається із запитом до центрального органу іноземної держави для отримання інформації про компетентні органи іноземної держави, які уповноважені надавати сприяння заявникові з метою забезпечення безпечного повернення дитини в Україну;

повідомляє іноземний центральний орган про фактичне повернення дитини.

МЗС доручає на запит Мін'юсту закордонній дипломатичній установі України:

вжити заходів для захисту прав дитини, яка є громадянином України, якщо вона перебуває на території консульського округу та потребує такого захисту до прийняття рішення про задоволення заяви про повернення дитини, до прийняття рішення про задоволення заяви про повернення дитини;

узгодити із заявником, якщо він перебуває на території консульського округу, та центральним органом іноземної держави організаційні питання, пов'язані з поверненням дитини у разі досягнення згоди між заявником та особою, в якій перебуває дитина, або на підставі рішення суду.

Під час розгляду заяви про забезпечення реалізації права доступу до дитини, яка постійно проживає за кордоном, Міністерство юстиції України:

звертається до Адміністрації Держприкордонслужби на підставі довіреності заявника із запитом щодо надання інформації про перетинання дитиною державного кордону

звертається до Національного центрального бюро Інтерполу з метою встановлення місцезнаходження дитини за кордоном

перевіряє правильність заповнення та обґрунтованість заяви і наявність необхідних документів, що додаються до неї

надсилає заяву разом з пакетом необхідних документів центральному органу іноземної держави

повідомляє заявнику в разі винесення іноземним компетентним органом рішення про порядок реалізації права доступу до дитини, яка постійно проживає за кордоном, або відмови в задоволенні вимог про його право на оскарження рішення та строки для оскарження

звертається до МЗС з метою залучення закордонної дипломатичної установи України для надання сприяння заявнику у вирішенні організаційних питань, пов'язаних з виконанням рішення суду про порядок реалізації права доступу до дитини

Опрацювання заяви про повернення дитини або забезпечення реалізації права доступу до дитини Міністерством юстиції України припиняється та заведена справа закривається за наявності хоча б одної із наведених нижче підстав:

втрачено зв'язок із заявником (ненадання письмової відповіді на запит Мін'юсту протягом шести місяців з дня вихідної дати листа Мін'юсту);

між сторонами укладено мирову угоду щодо місця проживання дитини та/або порядку доступу до дитини;

заявник відмовився від вжиття подальших заходів у справі;

дитина фактично повернулася в державу постійного проживання;

набрало законної сили рішення суду, яким справу про забезпечення реалізації прав доступу до дитини вирішено по суті;

відсутні правові підстави для апеляційного та/або касаційного оскарження рішення суду першої та/або апеляційної інстанції;

інформація про місцезнаходження дитини та особи, яка її ймовірно вивезла, відсутня;

Зверніть увагу, що переміщення або утримування дитини розглядаються як незаконні, якщо:

при цьому порушуються права піклування про дитину, що належать будь-якій особі, установі або іншому органу, колективно або індивідуально, відповідно до законодавства держави, у якій дитина постійно мешкала до переміщення або утримування

у момент переміщення або утримування ці права ефективно здійснювалися, колективно або індивідуально, або здійснювалися б, якби не переміщення або утримування